

POSTANOWIENIE

Dnia 30 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania O. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Z.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Zabrze
z udziałem zainteresowanego G. S.
o podleganie ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 30 września 2025 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z dnia 7 listopada 2024 r., sygn. akt III AUa 584/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Gliwicach wyrokiem z dnia 1 marca 2022 r. zmienił decyzję organu rentowego z dnia 6 sierpnia 2021 r. w ten sposób, że stwierdził, iż G. S. jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek O. Sp. z o.o. w Z. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu od 1 lutego 2021 r. do 28 lutego 2021 r. i od 1 kwietnia 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach, wyrokiem z dnia 7 listopada 2024 r., oddalił apelację organu rentowego i zniósł między stronami koszty postępowania apelacyjnego.

Organ rentowy wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach, zaskarżając go w części, to jest co do pkt 3 i 4, opierając skargę na

podstawach naruszenia prawa materialnego, a mianowicie art. 6 ust. 1 pkt 4; art. 12 ust. 1 w związku z art. 13 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2025 r., poz. 350; dalej jako ustawa systemowa) oraz art. 58 § 1 i 3 k.c. w związku z art. 734 k.c. i art. 475 § 1 k.c.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, organ rentowy powołał się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wyrażającego się w pytaniach: (-) czy w sytuacji, gdy ubezpieczony pozostaje jedynie (teoretycznie) w gotowości do świadczenia usługi zlecenia, jednakże faktycznie tego zlecenia nie wykonuje ani nie otrzymuje z tytułu umowy zlecenia żadnego wynagrodzenia, a zatem ustały w relacji między stronami umowy wszystkie elementy istotne umowy zlecenia, to czy taki stosunek umowny nadal istnieje i jest ważny, i winien stanowić tytuł do podlegania do ubezpieczeń społecznych? (-) czy też wobec powiązania podlegania ubezpieczeniom społecznym z wykonywaniem umowy zlecenia za wynagrodzeniem, ustanie w trakcie tej umowy elementów konstytutywnych zlecenia (jakim jest przy umowie zlecenia świadczenie usługi przez zleceniobiorcę) umowa ta wygasa z tą chwilą na mocy art. 475 § 1 k.c. i nie stanowi od tego momentu tytułu do podlegania do ubezpieczeń społecznych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Na wstępie warto podkreślić, że Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, a to z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Zgodnie z takim modelem skargi kasacyjnej jej rozpoznanie następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy, który nie został do tej pory bezpośrednio rozwiązany w orzecznictwie Sądu Najwyższego i dla rozwikłania którego dotychczasowe orzecznictwo jest niewystarczające. W przypadku powołania jako podstawy wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania występującego w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, skarżący ma obowiązek nie tylko sformułować samo zagadnienie, ale także - w uzasadnieniu wniosku - przedstawić odpowiednią jurydyczną argumentację wskazującą na dopuszczalność i celowość rozwiązania problemu prawnego w sposób preferowany przez skarżącego, a odmienny od sposobu rozstrzygnięcia tego problemu przy wykorzystaniu zapatrywań wyrażonych przez sąd drugiej instancji. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. Samo zaś zagadnienie prawne, w formie pytania sformułowanego w taki sposób, by możliwe było rozstrzygnięcie stawianych przez skarżącego wątpliwości, musi w swej treści zawierać odwołanie do przepisu lub przepisów prawa, na tle których takie zagadnienie powstaje. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem "prawnym" oraz czy jest to zagadnienie "istotne". Nie można zasadnie twierdzić, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy we wcześniejszym orzecznictwie wyraził swój pogląd w podnoszonej kwestii, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające jego zmianę (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 sierpnia 2014 r., I UK 64/14, LEX nr 2630721).

Przenosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy, należy stwierdzić, że organ rentowy nie wykazał istnienia powołanej przesłanki przedsądu. Wątpliwości interpretacyjne powinny być na tyle poważne, aby ich wyjaśnienie nie sprowadzało się do prostej wykładni przepisów i w jej wyniku – do rozstrzygnięcia sprawy. W tym wyraża się publicznoprawny charakter skargi kasacyjnej. Celem realizowanym w wyniku rozpoznania skargi kasacyjnej jest bowiem ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni przepisów prawa oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój jurysprudencji i prawa pozytywnego, a nie korekta orzeczeń wydawanych przez sądy powszechne (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147).

Sąd Apelacyjny przyjął, że przedmiotem spornej umowy stanowiącej tytuł podlegania ubezpieczeniom społecznym było świadczenie przez ubezpieczonego usług ochrony za wynagrodzeniem określonym w stawce godzinowej. Organ rentowy nie kwestionował, że począwszy od czerwca 2019 r. umowa była realizowana przez strony, ale podkreślał, że były miesiące, w których ubezpieczony umowy nie wykonywał, wobec czego nie otrzymywał zapłaty. W ocenie skarżącego, umowa wówczas wygasła na podstawie art. 475 § 1 k.c.

Sąd drugiej instancji trafnie przyjął, że przepis ten nie ma zastosowania do stanu faktycznego ustalonego w niniejszej sprawie. Świadczenie usług przez ubezpieczonego nie stało się niemożliwe. Ubezpieczony nadal posiadał kwalifikacje i uprawnienia do wykonywania usług, na jakie została zawarta umowa zlecenia. Wydarzenia sportowe i artystyczne nadal odbywały się, tylko w mniejszej liczbie i przy mniejszej ilości uczestników, co powodowało mniejsze zapotrzebowanie na pracowników ochrony. Odwołująca się Spółka nadal świadczyła usługi z zakresu ochrony imprez masowych, a system jej pracy nie zmienił się. Nie ma wobec tego żadnych podstaw do twierdzenia, że wzajemne zobowiązanie Spółki i zainteresowanego w postaci umowy zlecenia wygasło. Przepisy Kodeksu cywilnego nie przewidują wygaśnięcia umowy zlecenia z uwagi na przerwy w jej realizowaniu. Umowa zlecenia może zostać wypowiedziana przez strony (art. 746 k.c.), ale żadna ze stron nie wypowiedziała umowy z dnia 2 kwietnia 2019 r. Umowa zlecenia wygasa wskutek śmierci przyjmującego zlecenie albo wskutek utraty przez niego pełnej zdolności do czynności prawnych (art. 748 k.c.). Taka sytuacja też jednak nie miała miejsca. Zgodnie z art. 750 k.c., do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami, stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Należy zatem stwierdzić, że nie zaistniała przesłanka wygaśnięcia umowy z dnia 2 kwietnia 2019 r.

Skarżący powoływał się w apelacji oraz w podstawach kasacyjnych na art. 13 pkt 2 ustawy systemowej, który stanowi, że obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby wykonujące pracę nakładczą oraz zleceniobiorcy - od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy. Tak też jest w niniejszej sprawie, umowa zlecenia została zawarta w dniu

13 października 2020 r. na czas nieokreślony i wówczas ubezpieczony został zgłoszony do ubezpieczeń i objęty ubezpieczeniami przez organ rentowy. Umowa nie została rozwiązana ani też nie wygasła, wobec czego zainteresowany nadal podlega ubezpieczeniom.

Przedstawione przez organ rentowy we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zagadnienie prawne nie ma waloru istotności. Jego rozstrzygnięcie sprowadza się do prostej wykładni przepisów prawa, klarownie wyłożonych przez Sąd drugiej instancji. W świetle dokonanych ustaleń faktycznych oraz przepisów Kodeksu cywilnego regulujących umowę zlecenia, które to przepisy stosuje się odpowiednio do umowy o świadczenie usług (art. 750 k.c.), nie można uznać, aby sformułowane przez skarżącego zagadnienie prawne dotyczące przerw w wykonywaniu czynności wynikających z niekwestionowanej umowy o świadczenie usług uzasadniało przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wobec powyższego Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

AGM

[a.ł.]